

Interstedelijk Studenten Overleg - Rondetafelgesprek Accreditatie

Voor studenten zijn twee uitgangspunten bij een stelsel van kwaliteitszorg belangrijk:

Ten eerste: we moeten onderwijskwaliteit – in welk stelsel dan ook – vooral stimuleren in plaats van controleren.

Ten tweede: studentbetrokkenheid is cruciaal en een absolute vereiste voor het monitoren en verbeteren van onderwijskwaliteit.

Het huidige stelsel met opleidingsaccreditaties is voor het Interstedelijk Studenten Overleg geen heilige graal. We zien voldoende verbeterpunten.

Ik begin bij het stimuleren van onderwijskwaliteit.

Een kwaliteitscontrole is en blijft van belang, ook in de pilot met instellingsaccreditatie, maar die moet de ruimte voor verbetering niet overschreeuwen. In het huidige stelsel overheerst de kwaliteitscontrole te veel, wat ten koste gaat van wat er in het onderwijs beter kan. Omdat de consequenties van de opleidingsaccreditatie zo zwaar kunnen zijn – de spreekwoordelijke stok waarmee kan worden geslagen zo groot is – leidt een visitatie te veel tot hoepelspringen.

Daar is uiteindelijk geen student mee gebaat; want die student wil niet weten of een opleiding het onderwijs wat de afgelopen jaren gegeven werd kan verantwoorden, die wil weten of het onderwijs goed is en hoe het beter kan worden.

Ten tweede: de studentbetrokkenheid in het monitoren en verbeteren van onderwijskwaliteit.

Een pilot met instellingsaccreditatie is vooral een kans om studenten een grotere rol in de bewaking en verbetering van de onderwijskwaliteit te geven. Dat is ook wat het ISO hoort vanuit haar lidorganisaties, de centrale medezeggenschapsraden op hogescholen universiteiten.

De pilot biedt de daarnaast nodige ruimte om te bekijken of een grotere rol voor de instelling tot een beter stelsel van kwaliteitszorg leidt. Dat betekent overigens **niet** dat instellingen letterlijk zelf hun opleidingen beoordelen. Nee, het betekent dat instelling dat **zelf organiseren**. De opleidingscontrole door externe, onafhankelijke peers blijft ook bij de instellingsaccreditaite bestaan.

Het Interstedelijk Studenten Overleg is benieuwd naar de uitkomsten van de pilot en staat dan ook positief tegenover een beperkte pilot.

Waarom? Omdat kwaliteitszorg in eerste instantie binnen de muren van een instelling tot ontwikkeling moet komen: het is aan de studenten, docenten en bestuurders op het lokale niveau om de kwaliteit van een opleiding te monitoren en te verbeteren.

Dat hiervoor vreemde ogen nodig zijn, onderschrijft het ISO, en dat blijft ook binnen de pilot zo. Maar dat betekent niet dat het hele proces van accreditatie per se en koste wat kost buiten de instelling moet worden georganiseerd. Dat is niet de enige weg naar beter onderwijs.

Want laten we realistisch zijn: als we eens in de zes jaar controleren is die zes jaar tussen de accreditaties in zoveel belangrijker dan die accreditatie zelf. In die tussenperiode kan het onderwijs echt verbeterd worden. En dan moeten we vooral naar de interne teugels kijken. Die wisselwerking staat voor het ISO centraal: als we instellingen meer eigen regie geven, en de externe controledruk verlichten, dan moet de interne verbeterfunctie via de medezeggenschap en opleidingscommissie versterkt worden.

Het gaat erom een stelsel te creëren waarin verantwoording en verbetering samen gaan. **Waarin studenten een zo hoog mogelijke kwaliteit van onderwijs krijgen, en waar zij zelf – al dan niet indirect via medezeggenschap of opleidingscommissie – onderdeel van zijn.**

Zoals gezegd is de rol van studenten daarom cruciaal. Studenten weten als geen ander hoe de kwaliteit van een opleiding echt is, wat er achter de papieren werkelijkheid schuilt, waar de verbeterpunten liggen en wat er juist ook heel goed en leerzaam is. Als we een goed beeld van de kwaliteit van een opleiding willen – of dat nou via opleidingsaccreditatie of instellingsaccreditatie is – kunnen we niet om studenten heen.

Een goed accreditatiestelsel staat of valt bij de mate waarin deze erin slaagt om het verhaal van studenten en docenten boven water te krijgen.

Het is daarom echt tijd om de medezeggenschap intern te versterken. Geef ze voldoende facilitering, scholing en ondersteuning. Gebruik de medezeggenschapsmonitor van het ISO en partners om te kijken wat er beter moet.

De onlangs gepresenteerde wet versterking bestuurskracht kunnen we niet los van de accreditatiediscussie zien. En die wet biedt veel te weinig. Daarom roept het ISO ook op deze plek de Kamer op om hier alsnog werk van te maken.

Tot slot. Los van de interne teugels heeft het ISO ook een voorstel om de betrokkenheid van studenten bij accreditaties te versterken.

Het ISO pleit voor een studentenpanel; een apart visitatiepanel met alleen studenten, waar studenten met bijvoorbeeld bestuurservaring een echt open en ongedwongen gesprek met studenten van een instelling of opleiding voeren over de kwaliteit van hun onderwijs.

Niet in een formele setting waar het voortbestaan van de opleiding 'verdedigd' wordt, maar in een open dialoog waarin een realistisch beeld van het onderwijs naar boven komt.